

Motion till riksdagen

1985/86:L224

Martin Olsson och Kersti Johansson (c)

Situationen för fysiska personer efter avslutad konkurs

Ett växande antal konkurser inträffar i vårt land. Det gäller alltifrån enskilda personer med eller utan egen mindre rörelse till stora börsnoterade företag. Konkurserna leder till förluster såväl för ägarna som för fordringsägarna i vart fall för dem som har oprioriterade fordringar.

När ett företag går i konkurs kan följderna för ägaren bli mycket olika beroende av i vilken form verksamheten drivits.

Gäller det aktiebolag har aktieägarna inte personligt ansvar för företagets förbindelser om de ej tecknat borgen e. d. Har verksamheten däremot drivits av en enskild näringsidkare kan han som ägare komma att drabbas mycket hårt under hela sin återstående livstid på grund av konkursen.

Dessa skilda resultat efter konkurs beroende på företagsform har särskilt uppmärksammats under senare år. Börsnoterade aktiebolag har försatts i konkurs – självklart med förluster för ägarna genom att aktierna blir värdelösa – men det har i många fall visat sig att dessa personer trots konkursen kan ha kvar mycket stora förmögenheter och fortsätta att driva och utveckla andra eller nya företag.

Gäller det däremot en småföretagare som drivit sitt företag eller jordbruk som enskild näringsidkare innebär konkursen inte enbart att alla hans tillgångar går förlorade för honom utan även att skulderna från konkursen alltid kan komma att följa honom så att han tvingas leva på existensminimum under återstoden av livet, eftersom han fortsätter att vara betalningsansvarig för sina skulder i motsats till det aktiebolag som försatts i konkurs och därefter likviderats.

Även om vi självklart måste ha regler så att människor och företag inte alltför lätt kommer ifrån sina skulder kan dock ifrågasättas om skulderna från en konkurs för all framtid skall förhindra en person att ha normal standard och normal ekonomi. Det uppges exempelvis att på grund av konkurser kan en person hindras från att få köpa på avbetalning eller i övrigt få krediter på sätt som är helt normalt för de flesta människor.

Fordringsägarnas förluster på grund av konkursen torde i de flesta fall bli lika stora oberoende av om de kan fortsätta att kräva betalning hur länge som helst eller om viss preskriptionstid skulle gälla. Skälet härför är främst att den som en gång försatts i konkurs och har skulder som han aldrig tror sig orka att helt kunna betala inte kan känna sig motiverad att försöka höja sin inkomst utöver existensminimum, eftersom han vet att överskjutande tas för att betala de gamla skulderna.

När man ser på vilka personer som drabbas av konkurs finns säkert en del som varit alltför optimistiska och för litet seriösa. Men det finns även många som utifrån små resurser försökt att genom tråget arbete och sparsamhet bygga upp ett eget företag, vilket dock inte ansetts lämpligt att driva i aktiebolagsform. På exempelvis jordbrukssidan är det rena undantag att driften sker i form av aktiebolag. Där finns många som utifrån nämnda utgångsläge följt lantbruksnämndernas (samhällets) råd samt annan rådgivning när det gäller ekonomi och expansion av sitt företag men som inte klarat av ekonomin utan tvingats gå i konkurs.

Småföretagare kan också tvingas gå i konkurs på grund av stora oförutsedda förluster på exempelvis leveranser till företag som försatts i konkurs.

Med hänsyn till de olika följder en konkurs får för en företagare beroende på om han drivit verksamhet som enskild näringsverksamhet eller aktiebolag och med hänsyn till vikten av att även de som drabbats personligen av konkurs skall ha möjligheter att efter hand kunna bygga upp något nytt och skapa goda och säkra förhållanden för sig och sin familj, bör konsekvenserna av reglerna för deras del ses över.

Vid utarbetandet av förslag till ny konkurslag bör därför regeringen enligt vår mening beakta även dessa människors situation.

Riksdagen bör därför besluta att ge regeringen detta till känna så snart som möjligt och i god tid innan proposition med förslag till ny konkurslag framläggs, vilket enligt uppgift i budgetpropositionen beräknas ske "under våren".

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att vid utarbetande av en ny konkurslag bör beaktas vad som i motionen anförts om skuldbördan för konkursdrabbade fysiska personer efter avslutad konkurs.

Stockholm den 22 januari 1986

Martin Olsson (c)

Kersti Johansson (c)